

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

GÜZEL SANATLAR LİSESİ
MÜZE EĞİTİMİ DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI

Ankara 2016

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI	4
MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER	5
MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI	6
MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	7
MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	8
MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	9
MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÜNİTE VE SÜRELERİ	10
MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI.....	11

GİRİŞ

Müzeler; tarihî, sanatsal, kültürel, bilimsel, teknoloji ve doğaya ait alanlarda eserlerin toplandığı, belgelendiği, sergilendiği ve eserler hakkında bilgi verildiği, halka açık, yaşam boyu öğrenmenin gerçekleştiği mekânlardır. Öğrenciler; müzede bir resmin, Hitit Dönemi'nde yapılmış bir heykelin, Kurtuluş Savaşı'nın yaşandığı meydanlarda ya da bu meydanlardan getirilmiş bir su matarasının karşısında daha heyecanlı, ilgili ve istekli olurlar. Her alanın öğretisi içerisinde gerçek nesneler veya eserler, bulunduğu müzelerde daha etkili ve kalıcı olmaktadır. Müzeler, toplumların ve insanlığın her alandaki gelişiminin ve değişiminin izlerini barındırır. Müzeler; yaratıcılığın gelişmesine, düş gücünün uyarılmasına katkıda bulunabilecek en önemli ortamlardan biridir.

Müze Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nda; müze nedir, müze çeşitleri nelerdir, müzelerin görevleri nelerdir sorularının cevapları aranmış; müzeciliğin dünyada ve Türkiye'de tarihsel ve eğitim hizmetleri boyutunda gelişimi verilmiştir. Bu teorik ve görsel bilgilendirmelerden sonra özellikle müzelerin eğitim boyutuna yoğunlaşmış, dünyada ve Türkiye'de müzelerin eğitim etkinlikleri ele alınmış, eğitim ortamı olarak müzelerden nasıl faydalanılacağına yönelik ünitelere yer verilmiştir.

MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN GENEL AMAÇLARI

Müze Eğitimi Dersi Öğretim Programı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Bu programla öğrencinin;

1. Müze ve müzecilik konularında belirli bir bilgi birikimi kazanması,
2. Müze gezme bilinci kazanması,
3. Müzelerde öğrenmenin hazzını duyması,
4. Müzelerde gördüğü eserleri analiz etme becerisi kazanması,
5. Müzeleri sanat eğitimi amaçlı kullanma alışkanlığı kazanması,
6. Eğitim ortamı olarak müzeleri kullanma alışkanlığı kazanması,
7. Verimli bir müze ziyareti ile ilgili hazırlık süreçlerini (müze kartı çıkarma, müze gezi planı hazırlama vb.) kavraması ve uygulaması,
8. Müzelerin; sanatın, tarihin ve kültürün öğrenilmesinde, korunmasında, nesilden nesile taşınmasındaki önemini kavraması,
9. Müzelerde yer alan farklı kültürlere ait sanat eseri, tarihî eser ve kültür objesi arasındaki benzerlik ve farklılıkları ayırt edebilme özelliği kazanması,
10. Müzede, gerçek sanat eserleri ile karşı karşıya gelmesi sağlanarak sanat eserlerindeki değer yargılarını kavrayabilmesi,
11. Görsel sanatlar dersinde öğrendiği bilgileri müze ve galerilerde sanat eserleri karşısında uygulaması,
12. Müze ve galerilerde görsel sanat çalışmaları yapması,
13. Taşınır ve taşınmaz kültür varlığı kavramlarını öğrenmesi,
14. Müzelerin toplama, belgeleme ve teşhir, sergi düzeni hakkında bilgi sahibi olması,
15. Toplama, belgeleme bilinci kazanması,
16. Müzelerde farklı sanatsal, sosyal, kültürel organizasyonların gerçekleştirildiğini kavraması amaçlanmaktadır.

MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENCİLERE KAZANDIRMAYI HEDEFLEDİĞİ BECERİLER

Müze Eğitimi Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

1. Araştırma-sorgulama
2. Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma
3. Eleştirel düşünme
4. İletişim
5. Gözlem yapma
6. Değişim ve sürekliliği algılama
7. Mekânı algılama
8. Sosyal katılım
9. Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma
10. Analiz etme

MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖĞRENME-ÖĞRETME YAKLAŞIMI

Müze Eğitimi Dersi Öğretim Programı; birbiri ile ilişkili konu, beceri, kavram, uygulama ve değerlerin bir bütün olarak öğrenilmesini sağlayacak bir yapıda düzenlenmiştir. Programın içeriği, müzelerin önemi ve gerekliliğinden hareketle müzede öğrenmenin kazanımları ve müzede sanatsal uygulamalar yaptırılması temeline dayandırılmıştır. Bu bakış açısından hareketle ders kapsamında bireysel ve grup projeleri yaptırılmalıdır.

Öğrenme, sürekli ve birikime dayanır. Bu nedenle öğrenme etkinlikleri/yaşantıları özel- den genele, basitten karmaşığa, somuttan soyuta gelişen ve kendi içinde bütünlük gösteren etkinlikler dizisi olarak tasarlanmalıdır.

Öğrenme, etkinliklerinin veya yaşantılarının ilişkilendirilmesi için öğrenciye pozitif transfer yapma imkânı sağlanmalıdır. Müze eğitimi dersinde; belirli bir bilgi birikiminden sonra çevre ve okul imkanları uygun ise amaca ve öğrencilerin seviyesine uygun verimli müze ziyaretleri yapılması sağlanmalıdır. Öğrencilere, öğretmen denetiminde, sanal müze ziyaretleri yaptırılmalı, ders kapsamında verilen bilgiler bu ziyaretlerdeki görsellerle desteklenmelidir. Öğretmen; müzede, öğrencilerin bilgi, beceri, yetenek ve isteklerini göz önünde bulundurarak gereken rehberliği yapmalıdır.

Öğrencilerin; bireysel farklılıkları dikkate alınarak etkinliklere istekle katılımı sağlanmalı, ilgi ve dikkatleri canlı tutulmalıdır. Müze ziyaretinden sonraki haftalarda müzede alınan notlar ve çizimler, farklı sanatsal yöntem ve tekniklerle uygulamaya dönüştürülmelidir.

MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Müze Eğitimi Dersi Öğretim Programı; öğrencinin gerçek eserler karşısında doğrudan ilişkisini ve etkileşimini sağlayacak şekilde zenginleştirilmiş farklı müze ortamlarında öğrenme ve öğretme etkinliklerinin öğretmen tarafından organize edilip uygulanmasını esas almaktadır. Bu bakımdan bu ders kapsamında yapılacak ölçme ve değerlendirme uygulamalarının, öğretim programında yer alan kazanımlarla uyumlu olması önemlidir.

Kullanılacak ölçme aracı ve değerlendirme yaklaşımı, ölçülmek istenen becerilere ve değerlendirme sonuçlarının hangi amaçla kullanılacağına bağlı olarak belirlenmelidir. Psikomotor ve duyuşsal alanlara ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde; kontrol listesi, dereceli puanlama anahtarı ya da derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formlarının yanı sıra öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir. Bilişsel alana ilişkin kazanımların değerlendirilmesinde; çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı maddeler kullanılarak hazırlanan yazılı sınavların yanı sıra öğrencinin bilişsel becerilerini değerlendirmek ve geliştirmek amacıyla bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları kullanılabilir.

Müzelerde sergilenen eserlere yönelik eser inceleme, farklı kültürlere ait eserleri karşılaştırma, verimli bir müze ziyaretinin aşamalarını hazırlama, müzelerde sergilenen eserlerden esinlenerek sanatsal çalışmalar yapma vb. öğrencilere verilen proje ve performans çalışmalarının konusu olabilir.

Değerlendirme sonrasında performansları hakkında verilen yapıcı geri bildirimler; öğrencilerin neyin önemli olduğunu, neyin öğretilmeye çalışıldığını ve hangi alanda gelişmek için çaba sarf etmeleri gerektiğini kavramalarını sağlayacaktır.

MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

1. Öğretmen, anlatacağı konuyla ilgili hazırlık yapmalı ve konuyu sade ve anlaşılır kılmalıdır.
2. Öğretmen, konuyu anlatırken dünyadaki ve Türkiye'deki dikkat çekici bilgi ve örneklerle yer vermelidir.
3. Anlatılacak konuyla ilgili görsellerle desteklenmiş sunular hazırlanmalıdır.
4. Öğrenciler, çevre ve okul imkanları uygunsa her eğitim öğretim döneminde en az bir kere müzeye götürülmeli veya sınıf ortamında öğretmen denetiminde sanal müze ziyaretleri yapılmalıdır.
5. Müzelerin; hayatın içerisinde canlı, dinamik, farklı sosyal ve kültürel etkinliklerin yapıldığı yaşayan mekânlar olduğu örnek faaliyetlerle gösterilmelidir.
6. Öğrencilere, müze incelemelerine ve gözlemlerine yönelik projeler yaptırılmalıdır. Öğrencilere yaptırılacak proje konuları; müzelerde sergilenen eserlere yönelik eser inceleme, farklı kültürlerle yönelik eser karşılaştırma, verimli bir müze ziyaretinin aşamalarını hazırlama şeklinde olabilir.
7. Öğrencilere, müzelerde sergilenen eserlerden esinlenerek sanatsal uygulamalar yaptırılmalıdır.
8. Öğrencilere; müzelerin bir toplumun sanatının, tarihinin ve kültürünün tanınmasında, korunmasında ve nesilden nesile aktarılmasındaki rolü ve önemini kavratacak, aynı zamanda müzelerdeki eserlerin insanlığın ortak kültür mirası olduğunu gösterecek çalışmalar yaptırılmalıdır.
9. Sanat manevi, kültürel ve evrensel değerlerin aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu bakımdan öğrenme sürecinde programda yer alan üniteler ve kazanımlarla ilişkilendirilerek tabloda sunulan değerlerle ilgili çalışmalara yer verilmesi önemlidir. Etkinlik ve çalışmalar tasarlanırken örnek olarak verilmiş konu başlıklarından yararlanılabilir.

Değerler	Konu Başlığı
Saygı	Farklılıklara saygı
Doğruluk ve dürüstlük	Kendine karşı dürüst olmak (öz denetim)
Vatanseverlik	Millî ve manevi değerleri benimseme

Bu değerlerin, öğrencilere aktarılabilmesi için öğrenme-öğretme sürecinde kullanılacak ders kitabında etkinlik, çalışma, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.

MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Program altı üniteden oluşmaktadır. Kazanımlar; ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar, sınırlamalar veya uyarılar kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir.

Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Ünite no.	Konu no.	Kazanım no.	Kazanım İfadesi	Kazanım Açıklaması
2.2.5.			Türkiye’de müze eğitiminin tarihsel gelişimini açıklar.	<i>Türkiye’deki müzelerin eğitim birimleri ve eğitim etkinlikleri vurgulanır.</i>

MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE VE SÜRELERİ

Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/Ders Saati	Oranı (%)
Müze ve Müzecilik	11	16	22,2
Müzeciliğin Tarihsel Gelişimi	10	10	14
Müze ve Eğitim	5	6	8,3
Görsel Sanatlar Eğitiminde Okul-Müze İş birliği	2	4	5,5
Müzede Görsel Sanatlar Eğitimi	4	18	25
Verimli Müze Ziyaretleri	7	18	25
TOPLAM	39	72	100

MÜZE EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTE, KONU VE KAZANIMLARI

1. MÜZE VE MÜZECİLİK

Terimler: Müze, kültür, sanat, bilim, tabiat, arkeoloji, etnografya, tabiat tarihi, sanal müze, antik kent, satın alma, bağış, kazı, zor alım, envanter, konservasyon, restorasyon, teşhir.

1.1. Müze Nedir?

1.1.1. Müze kavramını açıklar.

Kültür, sanat, bilim, tabiat kavramları açıklanır.

1.2. Müze Çeşitleri

1.2.1. Müze çeşitlerini açıklar.

Koleksiyonlarına, bağlı olduğu kuruma, hizmet alanına, hizmet ettikleri topluma, koleksiyonlarını sergiledikleri mekânlara ve işlevlerine göre müzeler örneklerle anlatılır.

1.3. Müzelerin Görevleri Nelerdir?

1.3.1. Müzelere eser toplama yollarını açıklar.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Eski Eser Alım Yönetmeliği'nin incelenmesi sağlanır.

1.3.2. Müzelerin eserleri belgelemesini açıklar.

1.3.3. Konservasyon ve restorasyon kavramlarını açıklar.

1.3.4. Anıtlar ve sit alanlarını tanımlar.

Arkeolojik sitler, doğal sitler, tarihî sitler, kentsel sitler konularında bilgilendirme yapılır.

1.3.5. Taşınmaz kültür varlıklarının belgelenmesi ve korunması yollarını açıklar.

1.3.6. Teşhirde ve depolarda muhafaza edilen eserlerin ısı, ışık ve nem durumunun düzenlenmesinin önemini kavrar.

1.3.7. Farklı sergileme-teşhir türlerini listeler.

Sürekli sergilemeler, geçici özel sergilemeler, gezici sergiler görsellerle açıklanır.

1.3.8. Farklı sergileme yöntemlerinin önemini kavrar.

a) Müzelerde eserlerin; türlerine göre, kronolojik olarak ve farklı sergileme yöntemleri ile sergilenmesinin önemi vurgulanır.

b) Görsellerle üç boyutlu, işitsel vb. farklı sergileme yöntemleri vurgulanır.

1.3.9. Müzelerin öğrenmedeki önemi ve gerekliliğini açıklar.

Öğrenmenin sınıf dışında, müze ve galerilerde, tarihî mekânlarda daha kalıcı ve istekli olduğu vurgulanır.

2. MÜZECİLİĞİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Terimler: Koleksiyon

2.1. Dünyada Müzeciliğin ve Müze Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

- 2.1.1. Mitolojide müze kavramını açıklar.
- 2.1.2. İlk koleksiyonların oluşturulmasındaki ana düşünceleri açıklar.
İlk koleksiyonların oluşturulmasındaki ana düşünceler (mezar yapılarındaki objeler, hediyeler, sosyal konum, beğeni vb.) vurgulanır.
- 2.1.3. İlk Çağ'dan başlayarak günümüze kadar dünyadaki müzeciliğin gelişimini açıklar.
- 2.1.4. Dünyadaki müze eğitiminin tarihsel gelişimini açıklar.
 - a) Müzelerin eğitim birimleri ve eğitim etkinlikleri tarihsel süreçte vurgulanır.
 - b) Uluslararası Müzeler Konseyinin (ICOM) oluşumu, müzecilik ve müze eğitimi alanındaki katkıları açıklanır.
- 2.1.5. Halka açılan ilk müzeleri tanır.
İlk müze örneklerinden Bergama Müzesi ve Kütüphanesi, Ashmolean, Louvre, Hermitaj vb. müzeler vurgulanır.

2.2. Türkiye'de Müzeciliğin ve Müze Eğitiminin Tarihsel Gelişimi

- 2.2.1. Osmanlı Dönemi'nde Türk müzeciliğinin gelişim sürecini açıklar.
Türk müzeciliğinin tarihçesi ve ilk açılan müzeler vurgulanır.
- 2.2.2. Osman Hamdi Bey'in Türk müzeciliğinin gelişim sürecindeki önemini kavrar.
- 2.2.3. Cumhuriyet Dönemi'nde Türk müzeciliğinin gelişimini kavrar.
- 2.2.4. Atatürk'ün Türkiye'deki müzeciliğe olan katkılarını açıklar.
- 2.2.5. Türkiye'de müze eğitiminin tarihsel gelişimini açıklar.
Türkiye'deki müzelerin eğitim birimleri ve eğitim etkinlikleri vurgulanır.

3. MÜZE VE EĞİTİM

Terimler: Müze eğitim birimi, müze eğitimcisi, müze araştırmacısı.

3.1. Müzelerin Eğitim Hizmetleri

- 3.1.1. Müzelerin eğitim hizmetlerini açıklar.
 - a) Müzelerin okullara, öğrencilere ve öğretmenlere, çocuk ve ailelere, yetişkinlere, kurumlara ve farklı engel gruplarına yönelik eğitim hizmetleri ve etkinlikleri vurgulanır.
 - b) Müzede yer alan müze eğitim biriminin ilk oluşumu, gelişimi, öğrenmeye katkıları vurgulanır.
 - c) Genel Ağ ortamında dünyadaki ve ülkemizdeki müzelerin eğitim birimlerinin etkinlikleri görsellerle vurgulanır.
- 3.1.2. Müzelerin sunduğu hizmetleri açıklar.
Kurslar, konferanslar, dia gösterileri, video, eğitici filmler, sergileme, anlatımlı müze ziyaretleri, eğitici yayınlar vb. vurgulanır.

3.2. Müzelerin Eğitim Amaçlı Kullanımı

- 3.2.1. Müzenin eğitim amaçlı kullanımının önemini kavrar.
- 3.2.2. Müzede gerçek objeler karşısında öğrendiklerini önceki bilgileri ile ilişkilendirir.
- 3.2.3. Müzelerin öğrenmeye etkisini açıklar.

4. GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNDE OKUL-MÜZE İŞ BİRLİĞİ

Terimler: Müze, eğitim.

4.1. Okul-Müze İş birliği Kapsamında Müzelere-Okullara Düşen Görevler

- 4.1.1. Okul-müze iş birliğinin önemini kavrar.
- 4.1.2. Müze ziyareti sürecinde müzelere-okullara düşen görevleri kavrar.

5. MÜZEDE GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ

Terimler: Sanat eseri, sanat galerisi.

5.1. Görsel Sanatlar Eğitiminde Müze Koleksiyon ve Etkinliklerinden Yararlanma

- 5.1.1. Sanat müzelerinde sanat eserlerini inceler.
- 5.1.2. Farklı türdeki müzelerde yer alan eserlerin özelliklerini açıklar.
- 5.1.3. Müze ve galerilerde görsel sanat çalışmaları yapar.
Görsel sanatlar dersinde öğrenilen bilgilerin müze ve galerilerde sanat eserleri karşısında pekiştirilmesi sağlanır.

6. VERİMLİ MÜZE ZİYARETLERİ

Terimler: Müze kart, gönüllü müze dostu, müze rehberi.

6.1. Verimli Müze Ziyareti

- 6.1.1. Verimli müze ziyaretinin önemini açıklar.
- 6.1.2. Müze ziyareti öncesinde yapılması gereken çalışmaları açıklar.
Müze ziyaretinden önce ziyaret amacını belirleme, gerekli izinleri alma, gidilecek müze idaresi ve varsa eğitim birimi ile görüşme, amaca yönelik etkinlikler geliştirme gibi çalışmalar yapılması gerektiği vurgulanır.
- 6.1.3. Müzede uyulması gereken kuralları açıklar.
- 6.1.4. Müzedeki eserleri/objeleri incelerken dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.
Eserin/objenin incelenmesi sırasında eserin/objenin yapıldığı dönemin, yapım tekniği, kullanım amacı, etkilendiği olaylar vb. unsurların dikkate alınması gerektiği vurgulanır.
- 6.1.5. Müzelerde gerçekleştirilen sanatsal, sosyal, kültürel organizasyonları ifade eder.
- 6.1.6. Eserlerin müzede sergilenmesine yönelik görüşlerini açıklar.

6.1.7. Müzede sergilenen eserlere ilişkin görüşlerini farklı sanatsal uygulamalarla ifade eder.

Müzede sergilenen eser örnekleri gösterilerek öğrencilerin bu eserlere ilişkin görüşlerini kolaj, mozaik, şiir, düz yazı, drama vb. farklı tekniklerle ifade etmeleri sağlanır.